

ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2022

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Η

Προς τους Υπουργούς :
Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Οικονομικών

Θέμα : *«Αναξιοπιστία και αδιαφάνεια στην οικονομική διαχείριση και τη διοίκηση των φυλακών αποτελούν τον θλιβερό απολογισμό της Κυβέρνησης»*

Κύριοι Υπουργοί,

Τα προβλήματα στις ελληνικές φυλακές, διαχρονικά και συστημικά που εκθέτουν διεθνώς τη χώρα εδώ και τουλάχιστον δύο δεκαετίες, δεν λύνονται με αποσπασματικές πρωτοβουλίες ή μεμονωμένες φιλότιμες προσπάθειες, ούτε βέβαια, από τον στείρο καταγγελτικό λόγο, αλλά απαιτούν τη σύμπραξη όλων των πολιτικών δυνάμεων.

Είναι γεγονός ότι ουδέποτε μέχρι σήμερα έγινε μια σοβαρή, μακροπρόθεσμη και συντονισμένη, προσπάθεια στρατηγικού σχεδιασμού στο σωφρονιστικό σύστημα, κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Το έλλειμμα ενός τέτοιου σχεδιασμού εν τέλει μάς το επιβεβαιώνει με τον χειρότερο τρόπο και το Συμβούλιο της Ευρώπης με την τελευταία έκθεση της CPT.

Θυμίζω ότι η CPT απειλεί ευθέως με διεθνή υποβιβασμό την Ελλάδα, για δεύτερη φορά μετά το 2011 μέσω δημόσιας δήλωσης, επειδή η χώρα αρνείται εδώ και δύο δεκαετίες συνολικά να συμμορφωθεί με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις ευρωπαϊκές αξίες για τη μεταχείριση των κρατουμένων.

Αυτή η εγκληματική αναλγησία της Πολιτείας εκτός από τις σοβαρές επιπτώσεις που επιφέρει στα δικαιώματα των κρατουμένων και τις συνθήκες διαβίωσής τους, συνεχίζεται, με την άρνηση της σημερινής κυβέρνησης να

εισηγηθεί ένα μοντέλο έκτισης ποινών προσανατολισμένο, μεταξύ άλλων, στα εναλλακτικά της κράτησης μέτρα.

Πρωτίστως όμως η σημερινή κυβέρνηση, όχι μόνο συντήρησε τις παθογένειες του παρελθόντος στο ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα αλλά επιβράβευσε και εδραίωσε το έλλειμμα διαφάνειας και την αναξιопιστία σε δύο σημαντικά πεδία του σωφρονιστικού συστήματος : στη διοίκηση και την οικονομική διαχείριση των φυλακών.

Τα πρόσφατα δημοσιεύματα για το πόρισμα του ΣΔΟΕ και την απολύτως αμφισβητούμενη οικονομική διαχείριση που άσκησε η Γενική Γραμματέας Αντεγκληματικής Πολιτικής, κυρία Νικολάου, στις πολύπαθες φυλακές την περίοδο της πανδημίας είναι ενδεικτικά.

Δυστυχώς η πρώτη επίσημη απάντηση της Πολιτείας σε αυτό το πόρισμα, δια στόματος όχι του νυν Γενικού Γραμματέα Αντεγκληματικής Πολιτικής αλλά της κυρίας Νικολάου, η οποία παραμένει υποψήφια του κόμματος της κυβερνητικής πλειοψηφίας στις επερχόμενες εκλογές - διαπνέεται από χαρακτηριστική έπαρση, πρόκειται δε για μία προκλητική απόπειρα αποδόμησης σοβαρών θεσμών ελέγχου της Πολιτείας. Την ίδια στιγμή η απάντηση αυτή πόρρω απέχει από την απάντηση που αναμένεται από έναν δημόσιο λειτουργό που άσκησε σωφρονιστική διοίκηση (Ενδεικτικά: ethnos.gr).

Σε αυτή την απάντηση συμπυκνώνεται όχι μόνο η αποτυχία του σωφρονιστικού συστήματος όπου βρήκαν γόνιμο έδαφος, άνθισαν και παγιώθηκαν οι παθογένειες του παρελθόντος αλλά και η προκλητική αλαζονεία μιας κυβέρνησης που αρνείται τη δημόσια λογοδοσία.

Κύριοι Υπουργοί

Α. Για τη διοίκηση των φυλακών

Η διάχυτη αναξιοκρατία στην πλήρωση καίριων θέσεων διοίκησης των φυλακών, με αυθαίρετες τοποθετήσεις υπαλλήλων το 2020, χωρίς τη νόμιμη διαδικασία κρίσεων, επιβεβαιώθηκε από σειρά δικαστικών αποφάσεων που δικαίωσαν πρώην διευθυντικά στελέχη που είχαν απομακρυνθεί παρανόμως από τις θέσεις τους.

Οι ανωτέρω αποφάσεις ήταν ένα μεγάλο πλήγμα, μια μεγάλη ανατροπή στο μοντέλο και τους όρους με τους οποίους το υπουργείο επιχείρησε να ασκήσει διοίκηση στις φυλακές, όπως κατ'επανάληψη έχω τονίσει.

Αυτή η αναξιοκρατία απέκτησε νόμιμο έρεισμα με το άρθρο 33 του νόμου 4937/2022, όπου προβλέφθηκε, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για λόγους εύρυθμης λειτουργίας των φυλακών, διασφάλισης της τάξης και της ασφάλειας των κρατουμένων και του προσωπικού, η δυνατότητα τοποθέτησης από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη υπαλλήλων των φυλακών σε θέσεις ευθύνης, κατ'εξαίρεση, μέχρι την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων από τα αρμόδια υπηρεσιακά συμβούλια.

Για τις τοποθετήσεις των Διευθυντών των φυλακών έχω κατ'επανάληψη τονίσει ότι πρέπει να τηρηθεί η νόμιμη διαδικασία των κρίσεων που έχουν να γίνουν από το 2010, τώρα βέβαια είναι μάλλον αργά για την παρούσα Κυβέρνηση.

Το Υπουργείο, αντί να προχωρήσει στη νόμιμη διαδικασία κρίσεων, με την προαναφερθείσα διάταξη και με την επίφαση της «εξαιρετικής περίπτωσης» νομιμοποίησε την παράνομη πρακτική που επέλεξε, ενώ παράλληλα είναι ορατός και ο κίνδυνος αθέμιτης ανάμειξης στη δικαστική εξουσία και τις αποφάσεις της.

Είναι πρόδηλο ότι οι αθρόες τοποθετήσεις διευθυντικών στελεχών δεν μπορούν να χαρακτηριστούν «εξαιρετική περίπτωση», ενώ η εύρυθμη λειτουργία των φυλακών δεν μπορεί να διασφαλιστεί με την εκ των υστέρων νομιμοποίηση αυθαίρετων τοποθετήσεων ανθρώπων χαμηλών προσόντων, όταν μάλιστα κάποιοι από αυτούς να φέρονται πως έχουν υποπέσει και σε πειθαρχικά αδικήματα.

B. Για την οικονομική διαχείριση των φυλακών

Τα σοβαρά ελλείμματα στην οικονομική διαχείριση των φυλακών είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα.

Έχω τονίσει επανειλημμένα ότι οι φυλακές είναι μαύρες τρύπες σε ό,τι αφορά τη δημοσιονομική τους κατάσταση, καθώς ποτέ δεν γίνονταν τακτικοί ή έκτακτοι έλεγχοι. Μην ξεχνάμε ότι οι φυλακές διαχειρίζονται σχετικά ταμεία με χρήματα που κερδίζουν οι κρατούμενοι από την εργασία τους ή προορίζονται για τις ανάγκες τους.

Θλιβερό παράδειγμα διαχρονικώς άναρχης κατάστασης στην οικονομική διαχείριση των φυλακών αποτελεί η περίπτωση της αρτοτροφοδοσίας των φυλακών. Με το άρθρο 42 του νόμου 4760/2020 οι συμβάσεις προμήθειας ειδών αρτοτροφοδοσίας των φυλακών παρατάθηκαν για άλλη μια φορά κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης. Δεν είναι σαφές το τί ακριβώς γίνεται σήμερα.

Είναι γνωστό ότι με την με αριθ 31271/26.04.2016 απόφαση με τίτλο *«Οικονομικός Έλεγχος Καταστημάτων Κράτησης από Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου»* του Υπουργού Δικαιοσύνης, πρώην Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίστηκε για πρώτη φορά διαδικασία ελέγχου της οικονομική διαχείρισης στις ελληνικές φυλακές, από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Με την εν λόγω απόφαση η κεντρική Υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίστηκε ως έδρα των δύο Υπηρεσιών Επιτρόπων που ορίστηκαν αρμόδιοι για την άσκηση τακτικών και έκτακτων ελέγχων στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας. Σύμφωνα με την απόφαση, οι Επίτροποι θα διενεργούσαν τακτικούς απολογιστικούς διαχειριστικούς ελέγχους, αλλά και έκτακτους ελέγχους οποιαδήποτε ώρα και ημέρα, σχετικά με τις υφιστάμενες επιμέρους διαχειρίσεις των Καταστημάτων Κράτησης.

Είχα τονίσει ότι η απόφαση αυτή θα πρέπει με κάποιο τρόπο να ενταχθεί στις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου και φυσικά στον αντίστοιχο Οργανισμό του.

Εν τέλει με τα άρθρα 135 και 135 του νόμου 4820/2021 για τον Οργανικό Νόμο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις και με μεγάλη καθυστέρηση βέβαια, η κυβέρνηση έκανε ένα βήμα προς τον οικονομικό έλεγχο στις φυλακές και τα καταστήματα κράτησης. Μέχρι τότε, οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι μας έλεγαν ότι ελάχιστοι έλεγχοι έχουν γίνει στις φυλακές ενώ είναι άγνωστο τί έγινε μετά το νόμο του 2021.

Ταυτόχρονα όμως επιχειρήθηκε η νομοθετική τακτοποίηση των οικονομικών εκκρεμοτήτων των φυλακών, ενώ η διαχείριση χιλιάδων ευρώ σε κεντρικό επίπεδο της σωφρονιστικής διοίκησης, στο επίπεδο της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής δηλαδή, τέθηκε υπό σοβαρή αμφισβήτηση και αποτέλεσε αντικείμενο δικαστικού ελέγχου από την ποινική δικαιοσύνη. Στο επίκεντρο τέθηκαν οι κατά παρέκκλιση απευθείας αναθέσεις της κυρίας Νικολάου.

Όλα αυτά υπονόμευσαν την αξιοπιστία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. Σήμερα, με τα δημοσιεύματα που αφορούν το σχετικό Πόρισμα του ΣΔΟΕ οι ανησυχίες αυτές φαίνεται να επιβεβαιώνονται με τον χειρότερο τρόπο.

Στην περίπτωση της ηλεκτρονικής επιτήρησης είναι χαρακτηριστικό ότι η κυβέρνηση ασχολήθηκε αποκλειστικά με τη νομοθετική νομιμοποίηση δαπανών προς την εταιρεία G4S, ανάδοχο εταιρία για το έργο της ηλεκτρονικής επιτήρησης, για σύμβαση που έχει ήδη λήξει, όπως αναφέρει το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στην με αριθ. 77/2021 Γνωμοδότηση.

Οι νομιμοποιήσεις αυτές έγιναν με τροπολογίες της τελευταίας στιγμής με τις οποίες ρυθμίστηκαν και πολλές άλλες οικονομικές εκκρεμότητες της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής

(<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/bbb19498-1ec8-431f-82e6-023bb91713a9/11812530.pdf>

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/bbb19498-1ec8-431f-82e6-023bb91713a9/11973980.pdf>)

Από τις αιτιολογικές εκθέσεις που συνόδευσαν τις τροπολογίες ξεχωρίζω ότι « με το σύνολο των προτεινόμενων ρυθμίσεων επιχειρείται η «επανεκκίνηση» της λειτουργίας των υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής σε μια νέα, ουσιαστική, λειτουργική και αποτελεσματική βάση και ότι παράλληλα «αποκαθίσταται η αξιοπιστία των υπηρεσιών προς τους προμηθευτές, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ομαλή και αποτελεσματική υλοποίηση του προϋπολογισμού και του προγράμματος προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής».

Αυτός ο στόχος δυστυχώς δεν φαίνεται να υπηρετήθηκε εν τέλει.

Δεδομένου ότι

Είναι επιτακτική η ανάγκη της αποκατάστασης της αξιοπιστίας στην διοίκηση των φυλακών και της δημοσιονομικής τάξης

Σας ερωτώ Κύριοι Υπουργοί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας

1. Ποια ακριβώς ήταν η διαδικασία ελέγχου για την τελική σύναψη των συμβάσεων απευθείας ανάθεσης για τις οποίες φέρεται να εγκαλείται η πρώην Γενική Γραμματέας; Ποιος είναι ο ακριβής αριθμός αυτών των συμβάσεων και ποιο το συνολικό ύψος;
2. Βρίσκεται σε γνώση σας το σχετικό Πόρισμα του ΣΔΟΕ το οποίο αναφέρεται στα πρόσφατα δημοσιεύματα; Εάν ναι, ποιες θα είναι οι επόμενες ενέργειές σας προς διερεύνηση των αναφερομένων στο Πόρισμα;
3. Πόσους ελέγχους, τακτικούς και έκτακτους, έχει διενεργήσει το Ελεγκτικό συνέδριο μέχρι σήμερα στις φυλακές, σε ποιες κατηγορίες υποθέσεων οικονομικής διαχείρισης και ποιο το αποτέλεσμα των ελέγχων;
4. Πώς διενεργείται σήμερα από άποψη δημοσιονομικής τάξης η αρτοτροφοδοσία στις φυλακές αλλά και η παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής επιτήρησης;
5. Πόσοι συνολικά πρώην Διευθυντές των φυλακών έχουν προσφύγει στα αρμόδια δικαστήρια, πόσοι έχουν δικαιωθεί και πόσοι εξ αυτών έχουν μέχρι σήμερα επαναποδοθετηθεί στις θέσεις τους;

Ο ερωτών βουλευτής

Γιώργος Καμίνης